

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: МІСЯЧНИЙ ОГЛЯД

№ 7/2006 (Липень)

ЗМІСТ

1. ВВП та додана вартість
2. Ціни
3. Валютний курс та монетарна політика
4. Фінансові ринки
5. Зовнішня торгівля

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

	2004	2005	2006*
ВВП (реальне зростання, %)	12.1	2.6	5.7
Внутрішній попит	9.4	11.4	12.0
Промисловість (додана вартість, зростання, %)	10.4	2.0	4.2
Ринкові послуги (додана вартість, зростання, %)	13.9	-2.1	7.3
ІСЦ (кп., %)	12.3	10.4	8.9
Пропозиція грошей МЗ (змiна, %, сп.)	44.9	38.6	34.6
Сальдо поточного рахунку (% від ВВП)	10.5	3.1	-1.0
Обмінний курс (UAH/USD; на кп.)	5.31	5.05	5.05
Дефіцит бюджету (% від ВВП)	2.9	1.7	1.4

* Оцінки CASE Україна

Керівник проекту:

Ірина Орлова

Автори:

Дмитро Боярчук, Віталій Ваврищук, Олександр Лозовий

Всі права захищено

Інформація, наведена у публікації може вважатись достовірною. Однак, редактор не гарантує повноту та точність даної інформації.

Погляди, викладені у цьому виданні, є думками його авторів і не обов'язково співпадають з позиціями наших спонсорів.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У червні 2006р. економіка продовжила стрімко прискорюватись. За результатами місяця ВВП зріс на 9.3% р/р, за перше півріччя реальний ріст становив 5.0% р/р. Відновлення потужної динаміки у переробній промисловості стало основною причиною сталого прискорення.

Темпи зростання споживчих цін у червні продовжували уповільнюватись, досягнувши рівня 6.8% р/р, порівняно із зростанням на 7.3% р/р у травні.

Офіційний курс гривні до долара США залишився на рівні 5.05 грн/дол. Для недопущення ревальвації гривні НБУ викупив 247.3 млн. дол. надлишку валюти на ринку.

Зниження індексу ПФТС у травні тривало також і в червні (-8.5% м/м та -6.3% м/м відповідно). В той же час, за перше півріччя поточного року індекс ПФТС зріс на 7.7% (+14.2% за аналогічний період 2005р.). Двомісячне скорочення індексу зумовлене загальним падінням ринкової капіталізації акцій першого та другого рівнів лістингу (-4.6% м/м та -6.1% м/м відповідно).

Протягом січня-травня експорт товарів з України становив 14.05 млрд. дол. США, в той час як імпорт дорівнював 16.7 млрд. дол. США. Від'ємне сальдо торгівлі за перші п'ять місяців року сягнуло -2.63 млрд. дол. США. Зокрема, у травні імпорт перевищував експорт на 0.53 млрд. дол. США, що є значним погіршенням у порівнянні із 0.33 млрд. дол. США у квітні цього ж року.

CASE Україна

Центр Соціально-Економічних Досліджень

вул. Старокиївська 10, офіс 15, Київ 04116, Україна
Тел./Факс: +380 (44) 483 2614
E-mail: info@case-ukraine.kiev.ua
www.case-ukraine.kiev.ua

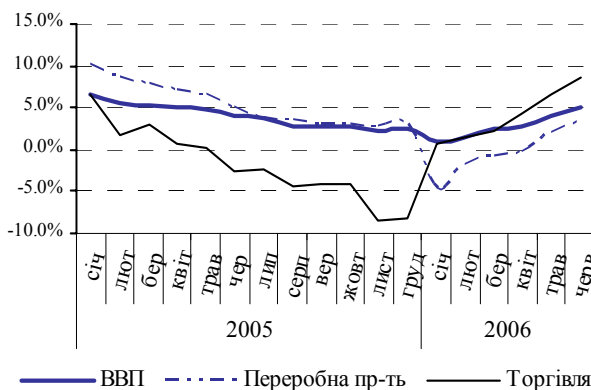

ВВП та додана вартість

У червні 2006р. економіка продовжила стрімко зростати. За результатами місяця ВВП зріс на 9.3% р/р, за перше півріччя реальний ріст становив 5.0% р/р. Основною причиною цього стало відновлення потужної динаміки у переробній промисловості.

У червні переробна промисловість зросла на 10.0% р/р. Відновлення потужного росту в металургії та машинобудуванні, а також позитивний результат у хімічній промисловості, стали основними причинами загального стрімкого прискорення у секторі. З боку попиту ріст підтримувався саме поживленням зовнішнього попиту на українську продукцію та відновленням інвестиційної активності. За сприятливої зовнішньої кон'юнктури українські підприємства досить м'яко адаптувались до підвищення цін на газ.

Графік 1. ВВП та додана вартість, кумулятивно, 2005-2006рр.

Джерело: Державний комітет статистики України

Ринкові послуги продовжують демонструвати потужне зростання. Торговля зросла на 8.6% р/р у першому півріччі 2006р. завдяки зростанню доходів домогосподарств, крім того, далась в знаки низька порівняльна база. У транспорті також нарощують обсяги наданих послуг, за січень-червень 2006р. сектор зріс на 8.0% р/р. Транспорт зростає завдяки загальному оздоровленню економіки та поживленню промисловості зокрема.

Інвестиційний попит підтримує ріст у будівництві. За перші шість місяців сектор зріс на 6.5% р/р. Сільське господарство продовжує підтримувати позитивну динаміку на рівні 3.8% р/р у січні-червні 2006р.

Ціни

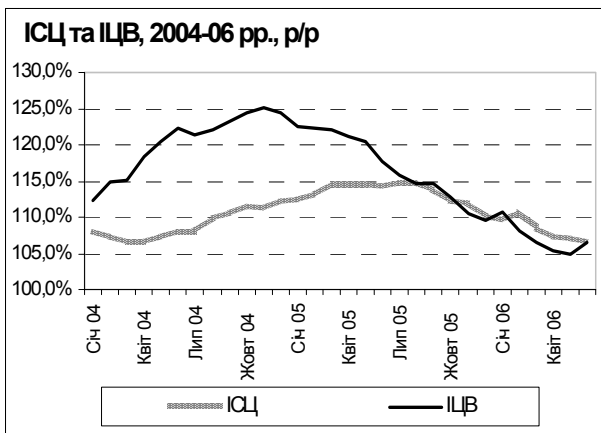
Темпи зростання споживчих цін у червні продовжували уповільнюватись, досягнувши рівня 6.8% р/р, порівняно із зростанням на 7.3% р/р у травні. Динаміка уповільнення підтримується вже протягом п'яти місяців. З початку року ціни на споживчі товари зросли на 2.9%, що суттєво менше, ніж за відповідний період минулого року (6.4%). Зростання споживчих цін протягом місяця склало всього 0.1%. Одночасно у червні почав прискорюватися ІЦВ (період зменшення тривав майже 19 місяців). Значення індексу склало 6.4% р/р порівняно із 4.8% р/р у травні.

Найбільше серед компонентів ІЦВ зростали ціни на послуги: 1.1% у червні. Річні ж темпи зростання сягнули 17.6%. Найбільше зросли ціни на пасажирський залізничний транспорт: на 26.6% (наказом Міністерства транспорту та зв'язку з 12 червня тарифи на пасажирські перевезення підвищились на 50%).

Варто відмітити, що ціни на продовольчі товари знизилися на 0.3% у червні порівняно з травнем; в той час як на непродовольчі зросли на 0.3%. По значній частині продовольчої продукції у червні була зафіксована місячна дефляція.

ІЦВ у червні зріс на 6.4% р/р. Найбільшу динаміку росту цін мало виробництво та розподілення електроенергії, газу та води (15.0% р/р). Добувна промисловість показала незначне скорочення цін (1.2% р/р), незважаючи на те, що ціни на енергетичні мінерали підвищилися на 10.6% р/р, однак на неенергетичні скоротилися на 15.9% р/р. Водночас ціни на продукцію обробної промисловості зросли на 6.3% р/р. Дане зростання пов'язане із збільшенням внутрішнього попиту на продукцію галузі. Продовжують зростати ціни на продукти нафтопереробки: 10.1% р/р. Після незначного двохмісячного падіння в березні та квітні зросли ціни на продукцію металургії та оброблення металу: 3.6% р/р, що пов'язано із зростанням світових цін на метал.

Графік 2. ІСЦ та ІЦВ у 2005-2006 рр., р/р

Джерело: Державний комітет статистики України

Обмінний курс та монетарна політика

Офіційний курс гривні до долара США у червні залишився на рівні 5.05 грн/дол. США. Для недопущення ревальвації гривні НБУ викупив 247.3 млн. дол. надлишку валюти на ринку. Водночас протягом місяця курс гривні до євро девальвував на 2.4% до 6.3171 грн/євро. Також незначно зменшилась вартість гривні відносно російського рубля (0.3% з початку місяця).

Попит на валюту на готівковому ринку був меншим, ніж пропозиція на 63 млн. дол. США, що спостерігається вперше з початку року. На фоні стабільного попиту на готівкову валюту її пропозиція протягом року постійно зростала. Загальний обсяг операцій на готівковому ринку склав 2844.2 млн. дол. США, що є найбільшим рівнем з початку року.

У червні грошова маса продовжувала стабільно зростати: 3.3%. При цьому, у червні було зафіксовано рекордний приріст грошової бази з початку року: 4.5%. Дана ситуація пояснюється двома чинниками: а) позитивними інтервенціями НБУ на валютному ринку (НБУ викупив 247.3 млн. дол. США надлишкової пропозиції, що є майже таким самим рівнем, як і в травні); б) зменшенням коштів уряду на рахунках в НБУ (на 16.2%). Обсяг рефінансування комерційних банків склав 759.7 млн. грн., що на 40.9% менше ніж в травні (майже однакові частки становлять кредити овернайт та пряме репо). Мобілізаційних операцій НБУ в червні не проводив.

Обсяг депозитів у банках в червні зріс на 2.4%. Вперше з початку року обсяг залучених депозитів в національній валюті був більшим, ніж в іноземній: депозити в гривні зросли на 3.3%, в той час як депозити в іноземній валюті збільшилися лише на 1%. Дана тенденція була характерною для вкладів як фізичних, так і для юридичних осіб. Формування депозитів відбувається в основному за рахунок вкладів населення. Загальна сума накопичених депозитів фізичними особами в 1.3 рази більша, ніж юридичними. При цьому, населення демонструє і більші темпи зростання вкладів, ніж юридичні особи (3.3% та 1.3% відповідно).

Кредитний портфель банків розширювався швидше за депозитний (зростання на 5.33%). Важливо, що кредити надані в іноземній валюті зростають швидше, ніж в національній. З початку року обсяг наданих кредитів виріс на 25.4%, в той час як сума залучених депозитів лише на 12%. Динамічніше розвивається сектор кредитування фізичних осіб (середньомісячні темпи зростання за перший квартал 6.6% проти 2.9% для юридичних осіб), однак його обсяги залишаються поки що меншими, ніж для юридичних осіб.

У червні знизилася вартість ресурсів рефінансування для комерційних банків. Середньозважена ставка рефінансування НБУ зменшилася до 10.7% (зниження відбулося після зменшення облікової ставки НБУ 10 червня з 9.5% до 8.5%). Водночас, ставки по кредитах в національній та іноземній валютах зросли (до 15.5% та 11.3% відповідно), що свідчить про збільшення попиту на гроші. Поряд з тим, незначно скоротилися ставки за строковими депозитах, сягнувши цього річних мінімумів (9.5% в національній валюті та 5.9% в іноземній).

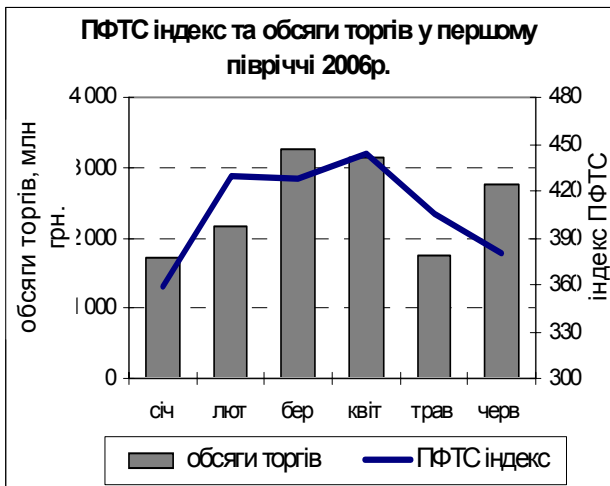
Відмітимо, що поточне випереджаюче зростання кредитів над депозитами може посприяти підвищенню ставок за депозитами через можливий дефіцит вільних ресурсів у банків в майбутньому.

Фінансові ринки

Зниження індексу ПФТС в травні тривало також і в червні (-8.5% м/м та -6.3% м/м відповідно). В той же час, за перше півріччя поточного року індекс ПФТС зріс на 7.7% (+14.2% за аналогічний період 2005 р.).

Двомісячне скорочення індексу зумовлене загальним падінням ринкової капіталізації акцій першого та другого рівнів лістингу (-4.6% м/м та -6.1% м/м відповідно). Незважаючи на це, загальна капіталізація зросла на 3.0% м/м, що було викликано підвищенням вартості акцій третього рівня лістингу. Внаслідок цього у червні суттєво знизився обсяг торгів акціями, склавши 424.1 млн. грн., що на 16.4% менше, ніж в травні. Найбільший обсяг операцій був зафіксований по корпоративних облигаціях, сягнувши рекордного розміру з початку року (1211.1 млн. грн., або 154% від середнього рівня за попередні п'ять місяців). Зросли також обсяги торгів ОВДП. Збільшення торгів по облигаціях в загальному підсумку призвело до загального підвищення об'єму операцій на фондовому ринку на 57.9% м/м.

Графік 3. Фондовий індекс ПФТС у 2005-2006 рр.

Джерело: ПФТС

Ризиковість вкладання коштів в євробонди українських емітентів незначно скоротилася (індекс JP Morgan EMBI+Ukr spread зменшився в червні на 0.02 в. п. та досяг рівня 2.23 в. п.). Однак це скорочення відбулося після зростання індексу на 0.51 в. п. в попередньому місяці. На кінець червня значення індексу для України майже зрівнялося із значенням для економік, що розвиваються (JP Morgan EMBI+ spread збільшився на 6 в. п. та склав 2.21 в. п. на кінець місяця), хоча протягом усього місяця індекс для України був вищим, ніж для перехідних економік. Урівноваження індексів було пов'язано із позитивним очікуваннями формування коаліції та уряду.

Зовнішня торгівля

Протягом січня-травня експорт товарів з України становив 14.05 млрд. дол. США, в той час як імпорт дорівнював 16.7 млрд. дол. США. Від'ємне сальдо торгівлі за перші п'ять місяців року сягнуло -2.63 млрд. дол. США. Зокрема, у травні імпорт перевищував експорт на 0.53 млрд. дол., що є значним погіршенням у порівнянні із 0.33 млрд. дол. у квітні цього ж року. Номінальні місячні обсяги експорту товарів у травні 2006 р. зросли на 11% р/р, імпорту - на 29% р/р. Вперше з початку року місячні показники експорту були вищими порівняно з минулорічними значеннями.

Зростання обсягів експорту товарів було забезпечено в першу чергу за рахунок країн СНД - приріст поставок на ці ринки становив близько 17%. Однак при цьому було зафіксовано зменшення експорту до 4 із 11 країн СНД. Розширення експорту товарів до країн Європи було менш значним у порівнянні із загальними показниками і дорівнювало 8.9%, в той час як приріст імпорту з країн Європи склав 34%.

У травні відновилося зростання експорту сектору металургії, хоча номінальні показники приросту залишалися достатньо скромними - близько 6.2% (+1.3% для чорних металів та +25.2% виробів із них). Оскільки у травні ціни на недорогочінні метали були на 15% вищими, ніж рік тому, можна стверджувати, що реальні обсяги експорту чорних металів скоротилися. В цей же час тривало динамічне нарощування експорту продукції машинобудування та хімічної промисловості. Проблемним залишається експорт продуктів тваринного походження (-46% р/р). Найбільш динамічно зростав імпорт інвестиційних товарів, а також продукції сільського господарства та харчової промисловості. Водночас номінальні обсяги імпорту природного газу у травні були меншими, ніж у відповідному місяці попереднього року на 4.3%, незважаючи на зростання цін.

У липні Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі прийняла рішення про запровадження антидемпінгового мита у розмірі 31.58% на імпорт деревоволокнистих плит, а також антидемпінгове мито у розмірі 32.63% на імпорт сталевих тросів та канатів походженням із Росії. Окрім того, Міністерство економіки України у відповідь на звернення ВАТ «Тернопільське об'єднання «Текстерно» розпочало розслідування щодо імпорту в Україні бавовняних тканин. За інформацією виробника на сьогодні частка імпорту на цьому ринку становить понад 80%.